

Σταύρος Ζαφειρίου

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΙΛΟΤΟΣ

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας μικρός πρίγκιπας. Όμως αυτό δεν τον ενοχλούσε καθόλου. Ούτε το ότι ήταν μικρός ούτε το ότι ήταν πρίγκιπας. Εκείνο που τον ενοχλούσε ήταν ότι δεν ήταν πιλότος. Τώρα θα απορείτε: τι σόι πιλότος να είναι, αφού στην εποχή που υπήρχαν πρίγκιπες –πρίγκιπες κανονικοί δηλαδή όπως ο ίδιος– δεν υπήρχαν αεροπλάνα!

Κι εγώ απορώ! Το σίγουρο πάντως είναι ότι ο μικρός πρίγκιπας, παρόλο που ήταν πρίγκιπας, είχε σκεφτεί πολύ πάνω στο θέμα των πιλότων. Και ενώ οι αρμόδιοι δυσκολεύονταν ακόμη να αποφασίσουν αν η απουσία αεροπλάνων είχε ή δεν είχε σχέση με πιλότους ή με πρίγκιπες που ήθελαν να είναι πιλότοι, ο ίδιος είχε καταλήξει κιόλας στο δικό του συμπέρασμα: Δεν χρειάζεται να υπάρχουν αεροπλάνα, για να μπορεί κάποιος να πετάει! Να, όπως τα πουλιά ένα πράμα.

Όμως ιδού! Αμέσως θα τον προλάβαιναν οι αντιδραστικοί: Ναι, βέβαια! Όπως τα πουλιά! Όμως τα πουλιά δεν είναι πιλότοι!

Τι τεράστιο πρόβλημα!

«Α, μα πρέπει να συζητήσω οπωσδήποτε με κάποιον γι' αυτές μου τις σκέψεις», σκέφτηκε ο μικρός πρίγκιπας.

Και ακολουθώντας το πρωτόκολλο, πρώτα-πρώτα απευθύνθηκε στον βασιλιά και πατέρα του.

«Γιε μου και διάδοχέ μου», τον αποπήρε κάπως εκνευρισμένος εκείνος, «είναι δυνατόν να με απασχολείς με τέτοιου είδους προβλήματα; Ξέρεις τι έγνοιες έχει στο κεφάλι του ένας βασιλιάς; Θα ορίσω, ωστόσο, μια επιτροπή μεταξύ των σοφών μου συμβούλων και θα της αναθέσω να προβληματιστεί επί του θέματος. Και να παραδώσει απευθείας σε σένα το πόρισμά της».

Το πόρισμα της επιτροπής των σοφών του βασιλιά:

«Κανοποιώντας τη βούληση του διαδόχου του στέμματος, να διερευνηθεί τυχόν σχέση μεταξύ πουλιών και πιλότων, και κατόπιν της έρευνας σε βάθος που πραγματοποιήσαμε, διαπιστώσαμε και καταθέτουμε ότι: παρά τη γοητευτική εκδοχή συνάφειας πουλιών και πιλότων –εκδοχή η οποία οφείλεται μάλλον σε συναισθήματα και προθέσεις–, είμαστε βέβαιοι ότι η αιθέρια δραστηριότητα των πουλιών ουδέποτε συσχετίστηκε με την αινιγματική προσωπικότητα των πιλότων. Στο συμπέρασμα αυτό καταλήξαμε ομόφωνα, παρατηρώντας επί ώρες και ημέρες την απολύτως ευσπόληπη συμπεριφορά σπουργιτιών, καρδερινών, αετομάχων, καστανολαίμηδων, πετροχελιδονων, κίτρινοσουσουράδων, κοτσυφιών, συκοφάγων, τσαλαπετεινών και βραχοτοσπανάκων, ενώ παρά τις επίμονες προσπάθειές μας και τις ενέδρες που στήσαμε, δεν καταφέραμε ούτε για μία στιγμή να εντοπίσουμε κάποιον πιλότο, για να παρατηρήσουμε τη συμπεριφορά του. Ως εκ τούτου, προτείνουμε στον μικρό πρίγκιπα να ανταποκρίνεται πρόθυμα στο ράμφισμα των πουλιών επί των υαλοπινάκων του παραθύρου του. Από την άλλη, τον προτρέπουμε να είναι επιφυλακτικός σε κάθε είδους απόπειρα τυχόν πιλότων να προσεγγίσουν τον εναέριο χώρο των επιθυμιών του.»

Ο μικρός πρίγκιπας διάβασε το πόρισμα της επιτροπής των σοφών συμβούλων του βασιλιά και κούνησε απογοητευμένος το κεφάλι του. Σε καμία από τις απορίες του δεν έριχνε το φως που περίμενε.

Άφησε λοιπόν κατά μέρος τη σοφία των σοφών και διακινδύνευσε να εμπιστευτεί τις γνώσεις και την κρίση του δασκάλου του.

«Αξιότιμε μαθητά μου», του είπε εκείνος, «είναι τεράστιο λογικό λάθος να συγκρίνουμε τις έννοιες “πουλί” και “πιλότος”. Και θα σας εξηγήσω αμέσως τι εννοώ: Ένα πουλί, παραδείγματος χάριν, μπορεί

ωραιότητα να προσγειωθεί στο κεφάλι ενός πιλότου· ένας πιλότος όμως μπορεί να προσγειωθεί στο κεφάλι ενός πουλιού; Επίσης, ένα πουλί μπορεί να φτιάξει τη φωλιά του στο μπαλκόνι ενός πιλότου, ένας πιλότος όμως με κανένα τρόπο δεν μπορεί να φτιάξει το μπαλκόνι του στη φωλιά ενός πουλιού. Και από την άλλη: ένας πιλότος μπορεί να πιάνει πουλιά στον αέρα, όμως ένα πουλί είναι αδύνατον να πιάνει στον αέρα πιλότους. Εξάλλου αγαπητέ μου, μια και δεν υπάρχουν επί του παρόντος αεροπλάνα ενώ, αποδεδειγμένα, υπάρχουν πουλιά, όλοι οι προβληματισμοί σας κινούνται εκτός εποχής».

Όπως μπορέσατε να διαπιστώσετε κι εσείς: λόγια και λόγια του αέρα από το στόμα του δασκάλου.

Έτσι, ο μικρός πρίγκιπας έστρεψε πλέον τις τελευταίες του ελπίδες στον καλύτερό του φίλο.

«Είναι πολύ απλό και μη χολοσκάς», του αποκρίθηκε εκείνος. «Ο πιο σίγουρος τρόπος να είσαι πιλότος, είναι να μην ανακατεύεις τα πουλιά μέσα στις σκέψεις σου. Γνωρίζεις καλά ότι όποιος ανακατεύεται με τα πουλιά γεμίζει το μυαλό του με πούπουλα. Εξάλλου, τα πουλιά είναι μόνο πουλιά, ενώ οι πιλότοι δεν είναι μόνο πιλότοι».

Του μικρού πρίγκιπα του φάνηκαν πιο βολικές αυτές οι κουβέντες. Πήρε λοιπόν την απόφαση να βγάλει τα πουλιά από τις σκέψεις του, με κανέναν όμως τρόπο και τους πιλότους. Πίστευε, βλέπετε, ότι αν και δεν ήταν απαραίτητο για έναν πιλότο να είναι και πρίγκιπας, ήταν απαραίτητως απαραίτητο για έναν πρίγκιπα να είναι πιλότος.

Όμως, «πώς είναι ένας πιλότος;», αναρωτήθηκε, ρώτησε δηλαδή τον εαυτό του, ο μικρός πρίγκιπας. Και αναγκάστηκε να ρωτήσει τον εαυτό του, επειδή εκεί γύρω, είτε στη βασιλική αυλή είτε στο βασίλειο, δεν υπήρχε άνθρωπος σχετικός με το θέμα, για να ρωτήσει εκείνον. Άρχισε λοιπόν να παίρνει διάφορες πόζες, επειδή αλλιώς πρέπει να είσαι όταν σε ρωτάει κάτι ο εαυτός σου και αλλιώς όταν του απαντάς. Καθόταν και σηκωνόταν αλλάζοντας θέσεις, τόνιζε τις φράσεις του μια στη μία λέξη και μια στην άλλη, πότε βάραινε και πότε αλάφραινε τη χροιά της φωνής του ή αντικαθιστούσε το ερωτηματικό της άγνοιάς του με το θαυμαστικό της απορίας του.

Όμως με αυτά και με αυτά, παρόλες τις μεθόδους που δοκίμαζε, παρά την κατάσταση της συγκινητικής επιμονής και της ευσυνειδητής υπερδιέγερσης που βρισκόταν διαρκώς, ο καιρός περνούσε χωρίς να καταφέρει να πάρει από τον εαυτό του κάποια απάντηση.

Όσοπου στο τέλος του ήρθε η ιδέα σαν αστραπή: Θα επινοούσε έναν πιλότο. Θα άφηνε δηλαδή κατά μέρος τις πόζες της λογικής του και θα έβαζε μπροστά τις πόζες της φαντασίας του.

Και πρώτα-πρώτα φαντάστηκε ότι ένας πιλότος έχει τη δικιά του μικρή ηλικία ή το πολύ-πολύ να είναι λίγο μικρότερος. Δεύτερον, ότι ένας πιλότος φοράει στολή, για να φαίνεται πως είναι πιλότος. Τρίτον, ότι ένας πιλότος πρέπει να ξέρει πώς να απογειώνεται από κάπου και πώς να προσγειώνεται εκεί όπου έχει για σκοπό του να φτάσει. Τέταρτον, ότι ένας πιλότος δεν πρέπει να ξεχνάει το σημείο από όπου απογειώθηκε, ούτε τη διαδρομή που ακολούθησε, για να μπορεί να επιστρέφει αν τυχόν χρειαστεί. Πέμπτον, επειδή έχει και πέμπτον, ένας πιλότος πρέπει να μπορεί να ξεχωρίζει με την πρώτη ματιά ότι ένας ολόκληρος ελέφαντας στην κοιλιά ενός βόα δεν είναι το ίδιο πράγμα με έναν βόα που έχει καταπιεί έναν ολόκληρο ελέφαντα.

Θα ήταν βέβαια ικανός να φανταστεί και το έκτο και το έβδομο και το όγδοο «πώς είναι ένας πιλότος», τότε όμως γιατί να μην φανταστεί και το ένατο και το δέκατο και το εκατοστό τεσσαρακοστό τρίτο;

Καθίστε τώρα και μετρήστε τις αράδες που ξοδέψαμε και πείτε μου αν είναι λίγες ή πολλές, ή αν άξιζε να ξοδέψουμε περισσότερες, για να περιγράψουμε τις φαντασίες ενός μικρού πρίγκιπα· ο οποίος, και πρέπει να το τονίσουμε αυτό μια και έχει ιδιαίτερη σημασία, είχε ένα σπάνιο, για την ηλικία του, χάρισμα: δεν είχε ιδέα από ζωγραφική· και ένα ακόμη πιο σπάνιο προτέρημα: βαριόταν να κρατά ημερολόγιο. Έτσι, ότι φανταζόταν πολύ γρήγορα το ξεχνούσε. Και όταν προσπαθούσε να το ξαναθυμηθεί μερδευόταν. Και να το αποτέλεσμα:

1ον: Ένας πρίγκιπας έχει τη δικιά του ηλικία, 2ον: και φοράει μια στολή κομμένη και ραμμένη στα μέτρα του, 3ον: για να θυμάται πού έχει για σκοπό του να φτάσει, 4ον: ώστε να μπορεί να ξεχωρίζει έναν βόα

που κατάπιε ολόκληρο έναν ελέφαντα από κάτι που μοιάζει με έναν ολόκληρο ελέφαντα στην κοιλιά ενός βόα, 5ον: και που μπορεί να μην είναι ούτε ελέφαντας ούτε βόας, 6ον: αλλά το καπέλο που φοράει ένας πιλότος, για να καταφέρνει να επιστρέφει εκεί από όπου ξεκίνησε.

Στο σημείο αυτό ο συγγραφέας πρέπει να κάνει μια υπεύθυνη δήλωση: Οποιαδήποτε ομοιότητα με άλλους μικρούς πρίγκιπες, με άλλους πιλότους και με άλλους ελέφαντες στην κοιλιά ενός βόα είναι συμπτωματική και δεν αποκλείεται να οφείλεται στη μανία των ελεφάντων να καταπίνονται ολόκληροι από τον πρώτο βόα που θα συναντήσουν μπροστά τους. Μπορεί να οφείλεται επίσης στην κακιά συνήθεια των πιλότων, μόλις συναντήσουν μικρούς πρίγκιπες να θέλουν να γράψουν βιβλία για τη ζωή τους.

Να όμως που με αυτά τα μπερδέματα, ο μικρός πρίγκιπας έφτασε πάλι σε αδιέξοδο. Πάνω που έλεγε «έτσι είναι ένας πιλότος», την άλλη στιγμή ο πιλότος ήταν αλλιώς.

«Μα μήπως τελικά», αναρωτήθηκε, «ένας πιλότος είναι έτσι όπως τον φαντάζεται κάποιος κάθε φορά; Μήπως χάνω τον χρόνο μου με τόσο πολλή φαντασία και είναι καλύτερο να παρατήσω το απ' έξω ενός πιλότου και να καταπιαστώ με το από μέσα του; Που στο κάτω κάτω δεν φαίνεται κιόλας!»

Πολύ αφελής ιδέα, θα μου πείτε, και θα έχετε δίκιο. Θα έχετε δίκιο, επειδή ο μικρός πρίγκιπας δεν σκέφτηκε ότι αν το απ' έξω ενός πιλότου άλλαζε στο μυαλό του τόσες μορφές, πόσες πολλές και διαφορετικές μεταμορφώσεις μπορεί να συμβαίνουν στο από μέσα του!

Χάρη σε αυτή τη σκέψη που δεν έκανε, ο ήρωάς μας πίστεψε πως απαλλάχτηκε από έναν μεγάλο μπελά και ότι από δω κι εμπρός θα κατάφερνε εύκολα, και χωρίς πολλές πολλές περιγραφές και λεπτομέρειες, να βρει για τα καλά την απάντηση που έψαχνε.

Έτσι, μετά από τόσες μέρες και νύχτες που πέρασε μέσα στη σύγχυση και τις αβεβαιότητες, έπεσε επί-τέλους εκείνο το βράδυ ήσυχος για ύπνο.

Φανταστείτε λοιπόν πόσο ταραχτήκε η ησυχία του όταν, ξυπνώντας το άλλο πρωί, είδε να στέκεται στο παράθυρο του δωματίου του ολοζώντανος ένας πιλότος. Αν έλεγε κάποιος ότι ξαφνιάστηκε, θα έπεφτε και δεν θα έπεφτε μέσα. Επειδή, αυτός ο πιλότος έμοιαζε και δεν έμοιαζε με τους πιλότους, έτσι όπως τους είχε πλάσει στη φαντασία του. Και πρώτα πρώτα: ωραία! Φορούσε στολή! Μια στολή που φανέρωνε, πέρα από κάθε αμφιβολία, πως ήταν πιλότος. Όμως δεν είχε τη δικιά του ηλικία, ούτε ήταν καν λίγο μικρότερος. Έπειτα, φαινόταν οπωσδήποτε να γνωρίζει ότι η διαδρομή που ακολούθησε θα τον έφερνε κατευθείαν σ' αυτό το δωμάτιο. Σύμφωνα και σ' αυτό! Όμως, ήταν ηλίου φαινότερο, πως ήταν ανίκανος να ξεχωρίσει αν ένας ελέφαντας –και μάλιστα ολόκληρος– στην κοιλιά ενός βόα είναι ή δεν είναι το ίδιο πράγμα με έναν βόα που έχει καταπιεί έναν ελέφαντα.

Και καθώς ο πιλότος είχε εκείνη τη στιγμή γυρισμένη την πλάτη του και κοίταζε από το παράθυρο τους κήπους του παλατιού, χωρίς ακόμη ν' αντιληφθεί ότι ο μικρός πρίγκιπας έχει ξυπνήσει, ο φίλος μας εκμεταλλεύτηκε τον χρόνο, για να καταλαγιάσει την έξαψή του και να βάλει σε τάξη τις απορίες και τα νέα του αισθήματα. Και μόλις ένοιωσε έτοιμος από ψυχολογικής απόψεως, ρώτησε ξαφνικά:

«Είναι αλήθεια πως δεν χρειάζονται αεροπλάνα, για να υπάρχουν πιλότοι;».

«Φυσικά και είναι αλήθεια», του αποκρίθηκε κατευθείαν ο πιλότος, χωρίς να αιφνιδιαστεί και δίχως καν να στρέψει το κεφάλι του. «Όπως είναι αλήθεια πως δεν χρειάζεται να υπάρχουν πιλότοι, για να υπάρχουν μικροί πρίγκιπες. Και όπως είναι αλήθεια επίσης ότι μπορεί να είσαι πιλότος και να μην πετάξεις ποτέ. Αλλά να το ξέρεις», συμπλήρωσε, «το δύσκολο δεν είναι να πετάξεις· το δύσκολο είναι να είσαι πιλότος».

«Τότε, πρέπει να είναι αλήθεια και πως δεν χρειάζονται αεροπλάνα, για να μπορεί κάποιος να πετάει», παρατήρησε ο μικρός πρίγκιπας.

«Και αυτό είναι αλήθεια. Και μάλιστα, αυτή η αλήθεια είναι πιο σημαντική από τις προηγούμενες. Να, σαν τα πουλιά ένα πράγμα», συμφώνησε και επαύξησε με σοβαρότητα ο πιλότος, γυρίζοντας για πρώτη φορά προς το μέρος του.

Ο μικρός πρίγκιπας τον κοίταξε τότε καλά καλά. Όσο παράξενο και να του φαινόταν ότι βρισκόταν πρωινιάτικα στο δωμάτιό του ένας πιλότος, άλλο τόσο του φαινόταν και καταπληκτικό. Επειδή ήταν, δεν ήταν!

«Καλύτερα να μην ανακατέψουμε στην κουβέντα μας τα πουλιά. Είδαμε και πάθαμε τόσο καιρό να ξεμπλέξουμε με δαύτα».

«Εντάξει. Αφού δεν σου αρέσει αυτή η παρομοίωση ας βρούμε μιαν άλλη δίχως πουλιά. Τι θα έλεγες για τα όνειρα; Πώς σου φαίνονται τα όνειρα σαν παρομοίωση;»

«Χμ!», έξυσε το πιγούνι του ο μικρός πρίγκιπας. «Τα όνειρα είναι μια πιθανή λύση. Πώς μπορείς όμως να πετάξεις με ένα όνειρο που έρχεται και φεύγει απροειδοποίητα μέσα στον ύπνο σου και είναι όπως θέλει αυτό;»

«Πράγματι! Εκ πρώτης όψεως δεν μπορείς», παραδέχτηκε ο πιλότος. «Μπορείς να πετάξεις χωρίς να χρειάζεσαι αεροπλάνο, αλλά με ένα ανεξέλεγκτο όνειρο δεν μπορείς. Εκτός...»

«Εκτός;», ήρθε με αγωνία η επόμενη ερώτηση.

«Εκτός αν τα όνειρα τα φτιάχνεις μονάχος σου!», αποκρίθηκε θριαμβευτικά, παρότι δεν ήταν του χαρακτήρα του να καμαρώνει, ο πιλότος. «Τότε, μπορείς και να ονειρευτείς πως είσαι πιλότος και να πετάξεις με το όνειρό σου όπου θέλεις εσύ!»

«Μπράβο! Αυτό είναι!», αναφώνησε και ο μικρός πρίγκιπας, χτυπώντας ενθουσιασμένος τη δεξιά του γροθιά στην αριστερή του παλάμη.

«Ας το δοκιμάσουμε τότε. Από αυτή τη στιγμή ονειρεύεσαι πως είσαι ένας μικρός πιλότος που ονειρεύεται να φτιάξει το δικό του όνειρο και να πετάξει με αυτό προς την εκπλήρωσή του. Φοράς πηλήκιο με γείσο γυαλιστερό και μια ωραία, άνετη στολή με φαρδιά κόκκινα σιρίτια στο παντελόνι και χρυσοκέντητα στολίδια στα μανίκια!»